

ผลการใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา

The Effects of Model Technique Program to Develop Achievement Motivation of Youth Boys at Rachasima Welfare

อรอนงค์ มานะเสถียร (Ornanong Manasathien)*
มัลลวีร์ อุดลวัฒน์ศิริ (Mallawee Adunwatthanasiri)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมาก่อนและหลังการทดลอง และ 3) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังการทดลอง กลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา จำนวน 24 คน โดยสุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบทั้งหมด 12 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 60-90 นาที กลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าความเชื่อมั่น .73 และ 2) โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ วิลคอกซัน (The Wilcoxon Match Paired Signed - Rank Test) และแมน วิทนียู (The Mann - Whitney U Test) ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองเยาวชนชายที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

Abstract

The purposes of the Quasi-Experimental research were to 1) study the effects of Model Technique Program to develop achievement motivation of Youth Boys at Rachasima Welfare, 2) compare pre-test and post-test scores of achievement motivation of the experimental group and 3) compare achievement motivation of the experimental group and the control group after the experiment. The samples comprised of 24 youth boys at Rachasima Welfare. They were randomly assigned into experimental group and control group, 12 youth boys each. The experimental group attended 12 sessions, two times a week, each session, least 60-90 minutes of training while the control group did not. The instruments were: 1) The Achievement

คำสำคัญ: เทคนิคแม่แบบ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เยาวชนชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา

Keywords: Model Technique, Achievement Motivation, Youth Boys at Rachasima Welfare

* นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Motivation Assessment Scale with reliability at .73, 2) The Model Technique Program for developing Youth Boys Achievement Motivation. The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test and The Mann-Whitney U Test were used for data analysis. The results showed that, after the experiment was completed, the experimental group got post-test higher than pre-test scores in achievement motivation at the .01 level of significance and higher than the control group at the .05 level of significance.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เผชิญกับวิกฤติทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองภายในประเทศ อีกทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาของประเทศ นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539) ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการพัฒนาใหม่ที่เน้น “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาคนให้มีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อมาเมื่ออย่างเข้าระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เศรษฐกิจและสังคมไทยยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบทและส่งผลกระทบต่อพัฒนาในมิติต่าง ๆ รุนแรงขึ้น (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2552) ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 จึงมุ่งเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อปรับตัวและแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วน โดยได้กำหนด “วิสัยทัศน์ประเทศไทย” ซึ่งมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” (Green and Happiness Society) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ประเมินผลลัพธ์ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยใช้ “ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย” ที่พัฒนาขึ้นพร้อมกับการเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 เพื่อให้ดัชนีดังกล่าวเป็นเครื่องมือวัดผลกระทบการพัฒนาที่สะท้อนการบรรลุเป้าประสงค์ที่จะสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย และจากดัชนีดังกล่าว พบว่า ประเด็นที่ยังน่าเป็นห่วง คือ ปัญหาเด็กและเยาวชนไทยขาดภูมิคุ้มกันด้านคุณธรรมและจริยธรรมนิยม มีการเล่นการพนันและดื่มสุรา และมี

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

จากผลการวิจัยของเอแบคโพล มหาวิทยาลัยอีสต์แฮมป์ชัวร์ เรื่องสำรวจสถานภาพคุณธรรมของประชาชนในสังคมไทย : กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปใน 18 จังหวัดทั่วประเทศ 13,500 ตัวอย่าง ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 12,500 ตัวอย่าง ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2550 – กุมภาพันธ์ 2551 พบว่า เยาวชนไทยขาดคุณธรรมจริยธรรม 6 ด้าน ได้แก่ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต สติสัมปชัญญะ จิตอาสา และความขยันหมั่นเพียร โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นกลุ่มที่มีคุณธรรมต่ำกว่าช่วงอายุอื่น ๆ โดยมีค่าคะแนนเท่ากับ 67.2 คะแนน และจากการสำรวจของสถาบันรามจิตติ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) พบว่าเด็กที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกรด 2 มีแนวโน้มกลายเป็นเด็กที่รู้สึกว่ามีเพื่อนไม่ยอมรับตัวเองสูง จึงเข้าสู่พฤติกรรมเสี่ยง อาทิ ดื่มสุรา สูบบุหรี่ หนีเรียน หนีเที่ยว มากกว่าเด็กทั่วไป 2-3 เท่า อีกทั้งยังเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง การทะเลาะวิวาท ซึ่งปัจจุบันพบว่าเด็กที่อยู่ในวังวนความรุนแรงมีตัวเลขสูงถึง 7-8 แสนคน จากทั้งหมด 7-8 ล้านคน จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของปัญหาเยาวชนมีค่าสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งปัญหาเหล่านี้ยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เมื่อพิจารณาจากผลสอบวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษพบว่ายังต่ำกว่าเกณฑ์มาก และในด้านของดัชนีครอบครัวไทยมีความอบอุ่นจากการศึกษาเริ่มปี 2544 - 2550 พบว่าบทบาทหน้าที่ของครอบครัวมีค่าลดลงคิดเป็นร้อยละ 74.78, 70.97, 76.25, 71.52, 69.56, 62.89 และ 61.20 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2547)

จากสภาพดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมที่พบอย่างต่อเนื่อง เช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาแหล่งอบายมุข แหล่งเร่ร่อนวัยใสเถื่อนเด็ก การใช้แรงงาน และการทารุณ ละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหาการก่อตั้งกลุ่มประท้วงต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่มีผลพวงมาจากการพัฒนาทางด้านวัตถุที่ขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางด้านจิตใจทั้งสิ้น (ทศนา แคมมณี และคณะ, 2541) ในบางครอบครัวพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เปลี่ยนสถานที่ทำงานบ่อย รายรับไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันทำให้เกิดปัญหาครอบครัว ความยากจน การหย่าร้าง และการทอดทิ้ง ปัญหาที่ตามมาคือ ปัญหาเด็กกำพร้า หรือเด็กเร่ร่อน จำนวนเด็กเหล่านี้มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จากสถิติของกรมสังคมและสวัสดิการกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์พบว่า ปี 2550 มีเด็กถูกทิ้งเฉลี่ยต่อเดือน เดือนละ 20 - 25 คน นอกจากนี้เยาวชนกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะกลายเป็นปัญหาสังคมตามมา ดังที่ สายสุรี จุติกุล (2535) กล่าวว่า เด็กเร่ร่อนเป็นเด็กกลุ่มที่มีปัญหา และความเสี่ยงหลายเรื่องได้แก่ เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ เสี่ยงต่อการประกอบพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่พึงประสงค์ด้วยความสมัครใจ เช่น การลักเล็กขโมยน้อย การสูบบุหรี่ ดมกาว เสี่ยงต่อการติดกามโรค โรคเอดส์ และมีอนาคตที่เสี่ยงเนื่องมาจากไม่ได้รับการสอนทักษะชีวิต และการวางแผนเป้าหมายในการดำเนินชีวิต และจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลสถิติดังกล่าว ทั้งข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้าไปสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา พบว่า ปัญหาที่สำคัญของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมาคือ การขาดการวางแผนชีวิตเพื่อความสำเร็จในอนาคต เด็กเหล่านี้ขาดต้นแบบและขาดความรักความเอาใจใส่จากครอบครัว ตลอดจนขาดการปลูกฝังทักษะในการวางแผนเป้าหมาย และการสร้างแรงจูงใจในชีวิต ให้แก่ตนเอง ซึ่งเป็นเหตุให้พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ บกพร่อง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งปลูกฝังทักษะการตั้งเป้าหมายความสำเร็จ เพื่อการเรียนรู้วิธีการในการดำเนินชีวิต รู้จักการวางแผนเป้าหมาย และวางแผนชีวิตได้อย่างถูกต้อง

ในส่วนของวิธีการนำมาใช้ในการพัฒนาและเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นสามารถทำได้หลายวิธีด้วยกัน ดังที่ ประดิษฐ์ อูร์มัย (2540) กล่าวถึงการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเด็กวัยรุ่นว่า การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สำหรับเด็กวัยรุ่นไม่ใช่สิ่งที่เหลือวิสัยสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น ใช้สถานการณ์จำลอง เกม ตัวแบบ และการสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับวัยรุ่นให้มากขึ้น

การใช้เทคนิคแม่แบบ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยการสร้างหรือสอนพฤติกรรมให้แก่บุคคล โดยการเสนอตัวแบบให้บุคคลได้สังเกตตัวแบบ ซึ่งเป็นตัวแบบที่ผู้สังเกตให้ความสนใจและอยากทำตาม และเมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบแล้วได้รับการเสริมแรงทางบวกบุคคลจะแสดงพฤติกรรมนั้นบ่อยขึ้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2543) ดังงานวิจัยของ พวงพันธ์ ยศสระ (2542) ที่ทดลองการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคแม่แบบ กับสถานการณ์ จำลอง ที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมเทคนิคแม่แบบ และการสถานการณ์จำลอง โดยนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการกิจกรรมการใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศารัตน์ กันติวงศ์ (2543) ที่ศึกษาการสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบมีพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นและมีความคิดเห็นต่อการสอนโดยให้การเลียนแบบจากตัวแบบอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมากและมากที่สุด

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความเหมาะสมเป็นไปได้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลจากการใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจากเป็นวิธีที่มีกระบวนการที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการสังเกตพฤติกรรมการแก้ปัญหาของแม่แบบ

ซึ่งเสนอได้หลากหลาย ในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยใช้ เทคนิคแม่แบบที่เป็น ตัวแบบจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ คำบอกเล่า หรือสารบันทึก อันเป็นแรงจูงใจให้เด็กเกิดความรู้สึกคล้อยตามและคิดเปรียบเทียบพฤติกรรมของแม่แบบให้เข้ากับชีวิตตนเอง แล้วคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของตนเอง ด้วยเหตุที่การดำเนินชีวิตตามต้นแบบที่ดี ประกอบกับการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาจะเป็นแรงขับเคลื่อนไปสู่การเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาตนในท้ายที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมาก่อนและหลังการทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังการทดลอง

สมมติฐานของการศึกษา

1. โปรแกรมเทคนิคแม่แบบช่วยให้เยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมาพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. เยาวชนชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. เยาวชนชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมาที่เข้าร่วมโปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเยาวชนชายในสถานสงเคราะห์เด็กบ้านราชสีมาที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมเทคนิคแม่แบบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเยาวชนที่มีความตั้งใจในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย

เทคนิคแม่แบบ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เยาวชนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่เกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ แม่แบบในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแบบสัญลักษณ์ ตัวแบบสัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และตัวแบบแบบจากคำบอกเล่าและสารบันทึก

โปรแกรมเทคนิคแม่แบบ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา โดยใช้เทคนิคแม่แบบจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 60 – 90 นาที

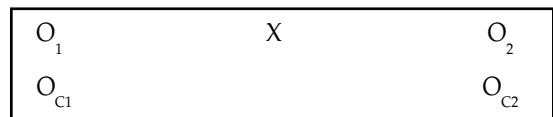
เยาวชนชาย หมายถึง เยาวชนชายที่มีอายุระหว่าง 11 – 15 ปี ที่อยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมาในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2554 – มกราคม 2555

วิธีการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยมีการใช้รูปแบบการวิจัยแบบทดสอบก่อนและหลังของกลุ่มทดลองและควบคุม (Non - equivalent Control Group Pretest - Posttest Design) ตามแบบการทดลองของ สัตตา อะยะวะรงค์ (2543) เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา โดยมีการเปรียบเทียบผลก่อน และหลังการทดลองเขียนเป็นสัญลักษณ์รูปแบบการทดลองดังนี้

รูปแบบการวิจัย

O_1 หมายถึง การทดสอบ ก่อนการ ทดลองใน กลุ่มทดลอง

O_2 หมายถึง การทดสอบ หลังการทดลองใน กลุ่มทดลอง

O_{C1} หมายถึง การทดสอบ ก่อนการทดลองใน กลุ่มควบคุม

O₁ หมายถึง การทดสอบ หลังการทดลองใน
กลุ่มควบคุม

X หมายถึง การใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบ
เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเยาวชน
ชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมาที่อยู่ใน
ความดูแลของสถานสงเคราะห์ ในช่วงเดือน พฤศจิกายน
2554 – มกราคม 2555 จำนวน 24 คน โดยจะแบ่ง
ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 12 คน
กลุ่มควบคุม จำนวน 12 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย
(Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแบบวัดที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดผลของความคิด ความรู้สึก และ
พฤติกรรมของเยาวชนที่มีความตั้งใจในการวางแผน
และการตั้งเป้าหมาย เพื่อที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
มีทั้งหมด 48 ข้อ โดยแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หาค่า
ความเชื่อมั่นแบบคงที่ภายใน (Internal Consistency
Coefficients) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficients
Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73

2. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนา
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ประกอบไปด้วยแผนการจัดกิจกรรม
เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เยาวชนในสถานสงเคราะห์
เด็กชายบ้านราชสีมา โดยใช้เทคนิคแม่แบบจำนวน 12 ครั้ง
ครั้งละ 60 – 90 นาที

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

ครั้งที่ 2 หัวใจนักสู้

ครั้งที่ 3 กว่าจะมีวันนี้

ครั้งที่ 4 เสริมสร้างพลังใจ

ครั้งที่ 5 บนเส้นทางนักสู้

ครั้งที่ 6 นิทานสร้างฝัน

ครั้งที่ 7 บันไดดินสู่ดวงดาว

ครั้งที่ 8 ก้าวต่อไป

ครั้งที่ 9 นิทานสร้างฝัน 2

ครั้งที่ 10 ถนนชีวิต

ครั้งที่ 11 จากห้องนาสู่อินเตอร์

ครั้งที่ 12 อ่าลา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการเก็บข้อมูลก่อนจัดกิจกรรมการใช้
โปรแกรมเทคนิคแม่แบบ โดยใช้แบบวัดความจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 24 คน และสุ่มเป็น
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 12 คน โดยนำ
กลุ่มทดลองมาเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้เทคนิคแม่แบบ
ส่วนกลุ่มควบคุมทำกิจกรรมปกติสถานสงเคราะห์เด็กชาย
บ้านราชสีมา

2. บันทึกข้อมูลที่ได้ เพื่อนำข้อมูลคะแนนที่ได้
มาเปรียบเทียบค่ากับผลหลังทำกิจกรรม

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้โปรแกรมเทคนิค
แม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จำนวน 12 ครั้ง
ครั้งละ 60 – 90 นาที โดยมีขั้นตอนการทำกิจกรรมดังนี้
ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยอธิบายของการฝึก และ
นำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามเยาวชน
เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้เยาวชนสังเกตในครั้งนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการ
สร้างแรงจูงใจที่จะให้เยาวชนได้เรียนรู้ และแจ้งให้
เยาวชนทราบถึงกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นเป็นเวลา 5 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นเสนอแม่แบบ ผู้วิจัยเสนอเรื่องราว
ของแม่แบบ โดยการใช้ ตัวแบบ ตัวแบบสัญลักษณ์และ
คำบอกเล่าหรือสารบันทึก โดยให้เยาวชนสังเกตพฤติกรรม
ของแม่แบบ อภิปรายและชักถาม เกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตได้
เพื่อให้เกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบ
และปฏิบัติตามแม่แบบนั้น

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดง ผู้วิจัยให้เยาวชนทำกิจกรรม
หลังจากที่เยาวชนได้เห็นแม่แบบไปแล้ว พร้อมทั้ง
อภิปรายแลกเปลี่ยนข้อคิด เพื่อเป็นแนวทางในการเลียน
แบบพฤติกรรม

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้เยาวชนสรุปสิ่งที่
ได้จากเทคนิคแม่แบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

4. หลังจากจัดกิจกรรมการใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ครบทั้ง 12 กิจกรรมแล้ว กลุ่มเป้าหมายประเมินผลโดยใช้แบบวัดความจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับก่อนและหลังทำกิจกรรมของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง และวิเคราะห์ข้อมูลสรุป แล้วอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของคะแนนจากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ด้วยสถิติ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หลังการทดลองของกลุ่มทดลองกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติ The Mann - Whitney U Test

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

จากสมมติฐาน ข้อที่ 1 “โปรแกรมเทคนิคแม่แบบช่วยให้เยาวชนชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมาพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์”

ผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ กลุ่มทดลองมีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นหลังจากได้รับการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการเทคนิคแม่แบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมทั้ง 12 กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมุ่งเน้นการศึกษาเรียนรู้จาก แม่แบบ ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต โดยกิจกรรมได้นำเสนอ บุคคล ผู้ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ ในการดำรงชีวิต สามารถสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดความมุ่งมั่น และความมั่นใจในตัวเอง เพื่อที่จะก้าวต่อไป พันฝ่าอุปสรรคอย่างมั่นใจ อีกทั้งกิจกรรมยังมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำเสนอมุมมอง และความรู้สึกของตนเองได้อย่างเต็มที่

การแลกเปลี่ยนและการเรียนรู้ร่วมกัน จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน รู้จักตนเอง รู้จักวางแผน รู้จักเรียงลำดับความสำคัญ มีความพยายามที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่ตนเองวางไว้ เมื่อรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น รู้จักต้นแบบ ผู้เข้าร่วมก็จะสามารถเสริมสร้างกำลังใจให้ตนเอง และผลักดันตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิภาดา เกิดพิทักษ์ (2539) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสภาพแวดล้อมทางสังคมในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าหากมีการจัดสภาพแวดล้อมเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดการเรียนรู้ร่วมกันแล้วจะสามารถเป็นแรงกระตุ้น ผลักดันให้นักเรียนมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น กล้าที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การที่เด็ก หรือเยาวชนที่อยู่ในช่วงวัยของอายุ 11-15 ได้รู้จัก และสัมผัสกับแม่แบบที่ดี จะทำให้มุมมองความเชื่อมั่นในด้านลบที่ตนเองมีค่อย ๆ จางหายไป แม่แบบจะช่วยสร้างแรงบันดาลใจที่ยิ่งใหญ่ ที่จะช่วยให้เกิดแรงกระตุ้น หรือแรงผลักดันอยู่ภายในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เราพบเห็นได้ โดยเฉพาะวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน ที่มักจะมีต้นแบบ หรือ บุคคล ที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับตนเอง พร้อมทั้งจะทำอย่างที่ดีแบบเคยทำ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยค้นพบว่า เยาวชนชายบ้านราชสีมาที่เข้าร่วมจัดกิจกรรมโปรแกรมเทคนิคแม่แบบมีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะมุมมองที่มีต่อการวางแผนชีวิต รวมไปถึงการประพฤติปฏิบัติตน และการมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน และค้นพบว่าแม่แบบ คือ พลังที่ช่วยสร้างกำลังใจ เป็นแรง พลัง ที่ช่วยให้ชีวิตที่ไม่เคยมองเห็นอนาคตข้างหน้า ชีวิตที่ยอมรับอยู่กับสิ่งที่ขาด ชีวิตที่อยู่ได้เท่าที่อยู่ในทุกวัน กลับมีความหวังสร้างแรงศรัทธา เพียงเพราะความเชื่อที่ว่า “คนอื่นทำได้ เราต้องทำได้ แล้วถ้าเราไม่ลงมือทำ เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเราทำไม่ได้”

จากสมมติฐานข้อที่ 2 “เยาวชนชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สูงขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์” และ**สมมติฐานข้อที่ 3** “เยาวชนชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมาที่เข้าร่วมกิจกรรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเยาวชนชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมาที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม” ผู้วิจัยขออภิปรายผลโดยรวมสมมติฐานเข้าด้วยกัน ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ กลุ่มทดลองมีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้ชีวิตของเยาวชนชายในสถานสงเคราะห์มีข้อปฏิบัติ และกฎการอยู่ร่วมกันในสังคม สิ่งต่าง ๆ หรือบุคคลที่เยาวชนพบเห็นมีจำกัดต้องอยู่เพียงแต่ภายในสถานสงเคราะห์เท่านั้น ซึ่งอาจทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึก ท้อ เบื่อ ขาดความกระตือรือร้น และหมดแรงจูงใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ เมื่อได้เข้าร่วมโปรแกรมเทคนิคแม่แบบเยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับชีวิต ได้เรียนรู้จากบุคคลตัวอย่าง นิทาน ในกิจกรรมช่วยให้เยาวชนชายบ้านราชสีมา ได้รู้และเข้าใจว่า ถึงแม้ว่าตนเอง จะขาดครอบครัว ขาดญาติ แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า ตนเองจะขาดเป้าหมายในชีวิต คำบอกเล่า และเรื่องราวมากมาย ที่จัดอยู่ในกิจกรรม ทำให้เยาวชนชายบ้านราชสีมา มองเห็นและเข้าใจว่า ยังมีผู้คนอีกมากมายที่ต้องดิ้นรน และต่อสู้ชีวิต สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เยาวชนชายบ้านราชสีมาย้อนกลับมามองตนเอง ผลของกิจกรรมเทคนิคแม่แบบยังช่วยทำให้เยาวชนชายบ้านราชสีมาเปิดใจ และตั้งมั่นที่จะตั้งเป้าหมายในชีวิต และพยายามไปให้ถึงเป้าหมาย จากการได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับการเข้าใจซึ่งกันและกัน และการวางแผนร่วมกันที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย มิตรภาพที่เกิดขึ้นในระหว่างทำกิจกรรม ช่วยขจัดความหวาดกลัวต่อการมีชีวิต และความไม่มั่นใจ ทำให้เด็กชายบ้านราชสีมาไม่กลัวต่อความล้มเหลว และ

อุปสรรค เพราะทุกคนต่างมีความเห็นที่ตรงกันว่าความสำเร็จที่เกิดขึ้น มาจากความมุ่งมั่น ความขยันและอดทน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงพันธ์ ยศสระ (2542) ที่ทดลองการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคแม่แบบกับสถานการณ์จำลอง ที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมเทคนิคแม่แบบ และการสถานการณ์จำลอง โดยนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ กันติวงค์ (2543) ที่ศึกษาการสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบมีพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นและมีความคิดเห็นต่อการสอนโดยให้การเลียนแบบจากตัวแบบอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมากและมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นนอกเหนือจากที่ได้ศึกษาโดยศึกษาจากกลุ่มอายุที่แตกต่างกัน เพื่อที่จะมีการพัฒนากิจกรรมการใช้โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบที่เหมาะสม และครอบคลุมในกลุ่มอายุที่หลากหลาย
2. ควรมีการศึกษากการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในรูปแบบอื่นที่หลากหลายหรือแตกต่าง เช่น การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หรือการใช้ชุดแนะแนวต่าง ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลกับการใช้รูปแบบของเทคนิคแม่แบบ
3. ควรมีการศึกษา ติดตามผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทราบถึงความคงทนของเทคนิคแม่แบบที่มีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2552). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 - 2554**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ทีศนา เขมมณี และคณะ. (2541). **หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดารัตน์ กันติวงค์. (2543). **การสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประดินันท์ อุปรัมย์. (2540). **เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา หน่วยที่ 4 มนุษย์กับการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 15 : นนทบุรี, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พวงพันธ์ ยศสระ. (2542). **การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับสถานการณ์จำลองที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ลัดดา อะยะวงค์. (2543). **เอกสารประกอบการสอนวิชา 217 720 ระเบียบทางการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิภาดา เกิดพิทักษ์. (2539). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสภาพแวดล้อมทางสังคมในห้องเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชาติ. (2536). **ทฤษฎีและการปรับพฤติกรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายสุรี จุติกุล (2535). **เด็กเร่ร่อนในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้**. (สืบค้นเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2551), จาก <http://pattani.dose.go.th>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2547). **ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย**. (สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2552), จาก <http://portal.nso.go.th/otherWS-world-context-root/index.jsp>